

BIBLIA

Az augusztusi elmélkedéseket a soproni közösség tagja készítették, a következő sorrendben: Németh László, Schaul Árpád, Csizovszkiné Zsóka, Szabó András, Bidló András, a szeptemberieket a péceli SZIKÖR közösség tagjai, sorrendben: Mlecsenkov Angel, Rohonczy Gábor, Dévai Zoltán, Fityusné Apáti Zsuzsa.

Augusztus 1. — Évközi 18. vasárnap — Lk 12,13–21 — Isten szerinti gazdagság

Állandó kérdés az egyház, a keresztenység és az emberiség történetében, hogy hogyan viszonyuljunk az anyagi javakhoz. Egyesek szerint boldoggá tesz, és ez az élet célja, mások szerint az anyagiak megrontják az életet, és a vagyont csak eszköz.

Aki számára a vagyon az életcél, az tulajdonképpen rabjává lett annak, ami nem ezért adatott. Amikor már csak ezzel az eggyel tud és akar foglalkozni, akkor valójában már csak szegényedik, mert állandósul az elvesztés miatti aggodalma: Mi van, ha a tőzsde..., mi van, ha jön egy forgószele..., és mi lesz, ha az infláció..., és mi lesz, hogyha a tolvajok ellopják, kiássák? Bár az átlagember irigykedve néz rá, mert látszólag sok mindent megengedhet magának, de amikor az ember napjait a megszerzett anyagi javak megtartása

tölti ki, akkor kezd beszűkülni az élet, s ez cseppet sem irigyrendő.

Ez a fajta gazdagság tulajdonképpen megszegényítő gazdagság, amely által az illető elveszti az Istent és elveszíti a felebarátot, a másik embert is, beszűkülnek emberi kapcsolatai: gyakorlatilag egyedül marad. Megszegényítő gazdagság, amikor a „csak magamnak való gyűjtés” elvon az Istentől kapott igazi örömtől. Jézus határozottan arról beszél, hogy lehetsz és legyél gazdag (!), de nem abban az értelemben, ahogyan itt ez az emberünk.

Ki az, aki Isten szerint gazdag? Észre kell vennünk, hogy Jézus a mennyiség-nél nagyobb hangsúllyal fogalmazza meg a minőséget. A gazdagság nem egyszerűen mennyiségi kérdés: mennyi forint, négyzetméter, vagy hány cég... Nem mindig az a gazdag, akinek a ne-

vén sok minden van bejegyezve a különböző hivatalokban.

Isten szerint gazdagnak lenni többek között azt is jelenti: komolyan kell gondolnom, hogy az élet Istené, Ő adta, Ő tartja fenn, és Ő az, aki vissza is veheti, még hozzá bármikor. Ha ezt kifejezem, akkor bolond gazdag leszek, ahogy az évszázadok során ezt a példázatot elneveztük. És mivel minden Istené, egy időre nekünk adja, hogy sáfárkodjunk több vagy kevesebb anyagi és szellemi értékkel is. Eszközként adja tehát nekünk Isten, nem pedig célként, nem valahol beraktározható anyagként, hanem hogy forgassuk, hogy használjuk mindezeket. Isten szerint gazdagnak lenni annyit jelent, mint el nem múló kincset szerezni és gyűjteni, mert akkor leszünk igazán gazdagok. Ezek pedig azok a kincsek, amelyek nem a földi magtárak tárolnak.

Augusztus 8. — Évközi 19. vasárnap — Lk 12,32–48 — „Boldogok azok a szolgák...”

Vajon kinek van szüksége arra, hogy készen álljon? Az úrnak? Ugyan. Ha egy szolga nem teljesíti a feladatát, egyszerűen elzavarja, vagy megbünteti, esetleg megöleti, és vesz fel helyette olyan szolgát, aki készen áll. Az úr boldogsága nem a szolgán múlik.

A szolga boldogsága viszont a saját kezében van. Mikor lehet boldog egy szolga? Akkor, ha azt teszi, ami a dolga, amivel megbízták, ami az ő feladata. Gondolhatnánk, hogy talán azért boldog az ilyen szolga, mert tudja, hogy így elkerüli a büntetést. Szerintem viszont nem boldog az, aki állandóan attól fél, hogy valaki számon kéri tőle a tetteit. Az ilyen ember élete örök rettegésben és bizonytalanságban telik.

Boldog ember az, aki saját magában megtalálja az elégedettséget. Pál apostol ezt nagyon szépen írja: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam.”

Úgy gondolom, hogy csak az az ember lehet boldog, aki nem külső kényszer hatására futja végig a pályát, hanem azért teszi, amit tesz, mert tudja, hogy az a jó. Ilyenkor születik meg bennünk a béke, a harmónia. Aki már hangolt hangszert, tudja, hogy amíg két hang nincs harmóniában, van egyfajta vibrálás, lebegés a levegőben. Amikor azonban létrejön a harmónia, az olyan érzés, mint amikor ez a lebegés kisimul, amikor a vibrálás megszűnik. Ilyenkor gondolom a boldogságot is. Amikor a tetteink összhangban állnak azzal, amit jónak, igaznak, fontosnak gondolunk, akkor születik meg bennünk a béke, a harmónia. És az ilyen ember tud harmóniát teremteni maga körül, az ilyen ember tudja megtalálni a harmóniát Istennel...

Visszatérve az evangéliumhoz: a szolga akkor lesz boldog, ha elvégzi azt, amiről tudja, hogy az ő dolga. Ha a

csipője felővezve, ha várja az urát, ha ajtót nyit neki... Mert ez az ő dolga.

És a mi dolgunk? Azt hiszem, hogy mindannyiunknak van saját utunk, amelyet nekünk kell végigjárunk, van saját feladatunk, amit nekünk kell elvégeznünk, van saját hitünk, amelyet nekünk kell (megtalálnunk és) megőriznünk. És nem jó, ha valamit azért teszünk (vagy nem teszünk), mert „jaj, mit szólnak mások”. Ebből csak játszmázás, hazudozás, képmutatás lesz. De nem boldogság.

Istenünk! Te jó Atyánk vagy és nem számon kérő urunk. Te azt akarod, hogy boldogok legyünk, ne pedig megfélemlített szolgáid. Te annak örülsz, ha megtaláljuk azt az utat, amely a miénk, amelyen nekünk kell végigmenünk. Adj nekünk erőt ehhez az útkereséshez, ehhez az úton járashoz, mert csak így találhatjuk meg a boldogságot magunkban, a békét az életünkben, és a harmóniát veled!

Augusztus 15. — Nagyboldogasszony ünnepe — Lk 1,39–56 — A teremtés folytatása

Amikor az Atya Isten találkozik a nővel – áldani való kedve támad. Ellenállhatatlan vággyal tekint reá, és termő ékes ágnak tekinti. Az élet forrásának, a megváltás világra hozójának. Kinyilvánítja bizodalmit az emberben, hogy általa és benne valósuljon földi országa.

Újra életre támad az Atyában a remény, mert minden születésben a tökéletes lét magvalósulását hiszi. Folytatja a teremtés gyakorlatát, így soha ki nem fogy alkotóereje teremt-

ményeiben. Látja a színek mélységét, hallja a dallamot, érzi a mezők és erdők illatát, tapintja a szirmok bársonyát és a tövisek szúrását, érzi az élt ízét.

Az Atya Isten találkozása a nővel nem marad következmények nélküli. Annak, akivel találkozott, egész lényét betöltő, életre szólóan elkötelező, hiszen rátalált Istennek arra a részére, amely az érzelem, az intuíció, az időtlenség, a befogadás, az elvonatkoztatás.

Ebben a találkozásban Isten és ember egyaránt kiegészül. Amit Isten eddig férfiként tett meg, azt most már nőként is, másként is teheti.

A világ két sarka született ebből a találkozásból. A nappal és az éjszaka, a napfény és a holdvilág.

A nővel való találkozás az Isten-horodozás szimbóluma. A tökéletes, szimbiotikus egység kifejezője. Annak az emberi vágynak a megvalósulása, amely még itt a földi életben szeretné teljesen a magáénak tudni Istent.

Augusztus 22. — Évközi 21. vasárnap — Lk 13,22–30 — A szűk kapu

Mindig szerettem azt hinni, hogy elég „normálisan” élni. Vagyis mindenféle megrázkódtatás nélkül, az akadályokat már messziről megkerülve, megfontolva haladni az arany középúton. Csak semmi idegesség, semmi rohanás; elérni a kapukig, megállni előttük, bal kéz felől csábít a széles, jobb felől szerénykedik a szűk kapu, orrom előtt pedig a közepes, amelyen csekély mennyiségű kézipoggyászzal áthaladok.

De a Mester felzavar édes álmomból. Nincs arany középút. Nincs trükközés. Nincs közepes kapu. Csak két kapu van, a széles és a keskeny. Tessék választani. Máténál olvasom, hogy a szűk kapuhoz, praktikusán, keskeny út vezet (Mt 7,14). Aki ezen jár, annak nem okoz majd gondot a szűk kapu, hiszen

már útközben kénytelen megszabadulni a súlyfeleslegtől, amikor keskeny pallókon egyensúlyoz, és tűfoknyi sziklahasadékokon préseli át magát.

Mert ott, a kapuk előtt, a mérlegetésnél, csak a valódi súly számít. A nettó tömeg. A kapcsolati töke mit sem ér. Nem érdekes, hogy kivel ettem-ittam együttl, kikkel ápoltam virágzó kapcsolatokat, jó szomszédságot. Másutt, párhuzamos helyen, Máté kifejti, hogy még jövendőlni, ördögöt üzni, csodákat tenni sem elég (Mt 7,22-23). Ezen a kapun csak a lecsupaszított ember haladhat át.

Persze elméletileg lehetséges a szűk kapu elé érve is, az utolsó pillanatban megszabadulni a felesleges terhektől. De ez tűnik a nehezebb megoldásnak.

Mert vajon lesz-e elég idő a pakoláshoz? És az egy életen át cipelt teher nem nőtt-e valóságos púpként a hordozójához, amit csak nagy fájdalmak árán, késekkel lehet eltávolítani? Vagyis a keskeny úton járni nagyon is kifizetődőnek tűnik. Jó karban tartja az embert.

Aki pedig, velem együtt, az arany középutat siratja, ahhoz is van a Mesternek néhány vigasztaló szava; azt ígéri, hogy aki a keskeny úton jár, az már ezen a világon százannyit kap jutalmul (Mk 10, 29-30). Ez világos beszéd. Nem majd egyszer, nem a távoli (közeli?) jövőben, hanem már itt a földön, már holnap, már ma. Mert aki ennek az útnak a köveit koptatja, az nem örömtelen életet él, és annak a szűk kapun áthaladni gyönyörűség lesz.

Augusztus 29. — Évközi 22. vasárnap — Lk 14,1.7–14 — Ülésrend

Palesztinában – és nem csupán ott – a nagyobb étkezések gyakran arra is szolgálták, hogy az emberek elmélyülten beszélgessenek, megvitassák a világ dolgait, és megtiszteljék a vendégeket. Jézust ilyen lakomára hívják meg. Már jól ismert tanító, a meghívás megtiszteltetés is jelent. Példabeszédében erről a megtiszteltetésről szól egy olyan társadalomban, ahol szigorú alá- és fölérendeltségi viszonyok uralkodtak, amelyek nemcsak az emberek korán, beosztásán és társadalmi rangján alapultak, hanem a közösségi elismertségen is.

A „láthatatlan” ranglétrát jól tükrözte a lakoma ültetési rendje: akit megbecsültek, előbbre került. Az emberek ak-

kor és ma is gyakran „többre” tartják magukat embertársaiknál. Ez megjelenhet az ókori lakomán való „helyezkedésben”, de a környezetünkkel szembeni viselkedésünkben is. Jézus erre figyelmeztet minket. Palesztinában azokat, akik előbbre helyezték magukat, hátrább küldték, így megszegyenültek, akik pedig hátrább helyezték magukat, azokat előrehívták, így megdicsőültek. Kétezer év távlatából nézve viszonylag egyszerű dolguk volt, hiszen jól ismerték egymást. Ma más a helyzet, a világ szemében a szerénység és az alázat megjuhászkodásnak tűnik, az öntudatos dicsekvés gyakran elismerést szül. Az emberek kevéssé ismerik egymást,

felületes kapcsolatok születnek, amelyekben arra kell hagyatkoznunk, amit ismerőseink magukról mondanak. Az önmagát előbbre helyező ember sokszor lenézi embertársait.

Sajnos ma már ritkán ülünk együtt ókori lakomán, ahol mindenkinek megvan a helye, pedig sok embernek jót tenne, ha megértetnék vele, milyen értékei vannak. A mai világban az alázat és a szelídség ritkán szül elismerést, pedig Isten a szelídeket és az alázatosokat jutalmazza meg. A társadalmi taposómalomban az alázatosak és a szelídek gyakran lemaradnak, de aki felül tud emelkedni ezeken a harcokon, annak meglesz a jutalma Istennél.

Szeptember 5. — Évközi 23. vasárnap — Lk 14,25–33 — Tanítvánnyá válás

Jézus tanítványává válni egy folyamat megélését jelenti. Ez a folyamat több fázisból áll.

Először is át kell alakítanunk a gondolkodásunkat az evangélium Jézusától hallott tanításra. Ez azt jelenti, hogy ren-

det kell teremtenünk a tudatunkban. Minden egyéb tanítást az evangéliumokból megszerzett patika mérlegére kell tennünk. Ami nem felel meg annak, azt el kell vetnünk. Így kerülhetünk létazonosságba Jézus által Istennel! Sajnos

napjainkban is sok olyan külső hatás van, ami képes zavart okozni az emberek tudatában (például a különböző TV-csatornák vallási műsorai).

Ebből az első szakaszból jöhet létre a második szakasz: a magatartásbeli azo-

nosság, az átalakított gondolkodás gyakorlati megvalósulása. Élettel megtölteni az igaznak tartott tanítást! Erre az a leginkább jellemző, hogy ez több, mint szövegelés. Ebben a szakaszban már a tettek igazolják, hogy ki tartozik tanítványként Jézushoz gyakorlatilag is. Ennek a gyakorlati megvalósulásnak legnagyobb ellensége a Mammon. Aki

valóban tanítvánnyá akar lenni, annak ezt a kísértőt kell tudni először legyőzni. Például a következőt: „Ha sokat keresek, akkor sokat tudok adni.” Ez emészti fel először az ember minden energiáját, s ennek az elméletnek bedőlve az ember elveszti minden idejét.

Gondolkodjunk el a következő jézusi felszólításon: „Így tehát mindaz, aki közü-

letek búcsút nem mond *minden* vagyonának, nem lehet a tanítványom” (Lk 14,33).

Összegezve: Nem az a tanítványa Jézusnak, aki szövegel a szeretetről, hanem az, aki képes mindenéről lemondani. és erről a gyakorlati életben is tanúságot tesz.

Mihez ragaszkodom annyira, hogy meggátol abban, hogy Jézus tanítványa legyek?

Szeptember 12. — Évközi 24. vasárnap — Lk 15,1–32 — *Elveszett és megtalált élet*

„Az emberfia ugyanis azért jött, hogy keresse, ami elveszett” (Mt 13,11). Jézus azért jött, hogy a tévelygő, céltalan embert, aki megalégtelte nyomorúságát, elvesztségét és változást szeretne életében, magához hívja.

Az elveszett bárány, az elveszett drachma és a tékozló fiú történetének közös eleme az elveszés–megtalálás. Az elvesztetett jelképező juh, drachma megkerül, s a tékozló fiú sorsa is jóra fordul, örömet szerezve ezzel az Isten oldalán állóknak. „Éppen így jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaz-

nak, akinek nincs szüksége megtérésre” (Lk 15,7).

Jézus a megtérő bűnösökért jött, hogy új irányt, értelmes célt adjon életüknek. E szavakkal indította tanítói pályáját is. „Az idő betelt, közel van Isten Országja. Térjete meg, és higgyetek az üdvösség jó hírében” (Mk 1,15)! Azo-kért jött, akik az Országbeli halál állapotából az Országbeli élet állapotába akarnak kerülni. „A fiam halott volt, és most újra él” (Lk 15,24).

„Aki ígémet hallgatja, és hisz annak, aki engem küldött... már átment a halálból az életre” (Jn 5,24). Igen, mert a hit

magatartást is jelent, hűséget a meglátott igazsághoz. A megigazulás feltétele látni az IGAZAT, lényege pedig Istenhez igazodni, Róla tanúskodni. Aki így tesz, az sok gyümölcsöt terem az igazi szőlőtől, s ezzel megdicsőíti Istent: „Az dicsőíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok, és így tanítványaim lesztek” (Jn 15,7-8). Ígérete szerint Jézus magával viszi őket az Atya házába (Jn 14,2-3).

Mennyire vagyok hálás Jézusnak, hogy rám talált? Mennyire vagyok hűséges pulikutyája Jézusnak, a jó Pásztor-nak? Tudatosítom-e, hogy igazán boldogan az él, akit egy szent cél lelkesít?

Szeptember 19. — Évközi 25. vasárnap — Lk 16,1–13 — *Hamis mammon*

Jézusnak talán ez az a példabeszéde, amelyet leginkább magáévá tett, és megvalósított az ember – legalábbis ami a példabeszéd első felét illeti. A híradásokban nagyon sokszor hallunk a mai hűtlen intézőkről, azokról, akik a rájuk bízott vagyont elherdálják, akik, ha szorul a hurok, nem megbánást tanúsítanak, hanem még több kárt okozva mentenek át vagyonokat a saját számlájukra, hogy biztosítsák jövőjüket.

A példabeszéd intézője véges anyagi eszközöket használ fel véges-ideiglenes célok elérésére. Törekvése és tettei

„okos” minősítést kapnak Jézustól ezen időleges és véges keretek között. Az intéző célra irányultságát, a saját gondolkodásmódjának ellent nem mondó törekvését és ebből fakadó tettét állítja Jézus példaképpül elé.

Jézus a vagyonyújtással kapcsolatban túlmutat az e világi véges célokra. Szerinte a vagyon csak akkor jó, akkor használom helyesen, ha nem az időbeli holnapom biztosítására használom fel, hanem az ember számára egyetlen igazi és fontos cél érdekében, az örök haza elérésére. Hogy hogyan? Barátokat kell

szerezni vele! A barátszerzés nem jelent mást, mint megosztani vagyonomat. Barátszerzés = az örök élet megszerzése.

Nem a munkáért pénzt nem kérő, a képességeim szintjének megfelelő jutatásról lemondó magatartást kéri Jézus. Nem így kell a szegénységre törekedni! Nem a kereső oldalon kell törekedni a szegénység felé, hanem az adás oldalán! A két úrnak szolgálás vádjá nem a „jó pénzért” dolgozót illeti meg, hanem azt, aki nem osztja meg vagyonát.

Szeptember 26. — Évközi 26. vasárnap — 16,19–31 — *Merre menetelünk?*

Annyian és annyféléképpen értelmezték már a Szentírást, mi újat lehet még mondani? Szívem szerint azt mondanám, mindenki nyissa ki Szentírását, és olvassa el ezt a szakaszt néhányszor, aztán merüljön gondolataiba, és fejtse meg, hogy itt és most mit üzennek neki ezek a sorok.

Azért megpróbálkozom néhány nem túl eredeti gondolattal. A gazdagság nagyon viszonylagos dolog. Mindig attól függ, mihez, kihez hasonlítjuk magunkat. Az ember hajlamos a nála jobb módúakat mércének tekinteni, többre vágyik, többet akar, szegénynek érzi magát. A javak megszerzésében látja az élet értelmét. A gazdagság együtt jár a hatalommal, a másik ember leigázásával, kizsákmányolásával. A gazdag nem törődik a többi emberrel, neki jár

ez a henyé életmód, lusta, eszik-iszik, mulatozik. De a büntetés nem marad el: élen járnak majd a száműzetésben, amint azt Ámosz prófétánál olvassuk.

Minden baj gyökere a kapzsiság, ettől menekülni kell. „Harcold meg a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, amelyre meghívást kaptál...”, buzdítja Pál Timóteust. Semmi nem lehet fontosabb, mint hogy a hitünk rendben legyen, és minden cselekedetünket az örök életre való törekvés határozza meg. Ha Isten előtt kedves az életünk, nem hiába vár ránk, hisz nekünk készült az Ország.

„Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, még ha a halottak közül támad is fel valaki, annak sem fognak hinni!”, olvassuk Lukácsnál. Nekünk

Jézus a bizonyosság. *Hiszünk Annak, Aki feltámadt a halálból? Értjük Őt?*

Mi, akik Jézushoz tatózónak valljuk magunkat mindenképp, nyitottabbak vagyunk, figyelünk Rá, hallgatunk szavára, tesszük a Tőle tanultakat. De az évek során nem válik rutinná egy bizonyos életforma, amelyről azt gondoljuk, hogy jó? Tudunk változni, megújulni, új dolgokat befogadni? Mindig értjük, hogy Jézus miről beszél, meg akarjuk érteni szavát? És ha megértettük, van elég erőnk, akaratunk, kitartásunk, hogy meg is tegyük a ránk rótt feladatot?

Mire törekszünk: gazdagságra vagy szegénységre? A száműzöttek élen a Pokolba menetelünk, vagy Ábrahám kebelén szeretnénk nyugodni az Atya örök dicsőségében?